

КЪАБАРТЫ-МАЛКАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА КЪАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Парламент

Экология контролну къатыландырыркъа

КъМР-ни Парламентини Президиуму къезулоу заседаниясында законна чыгъаруу органы плевнер жыйынуларында 2013 жылда 17-чи эм 24-ию декабрде бардырыркъа оңу этилгенди.

Андан сора анда «Кудуретни сакълауу юсюнден» Федералый законна тийишлиликде эмда табиगतтын къорулауу жаны бла закондательствогоа бузукълук этгенни ачыкълар, аланы жолларын къорук мурат бла жарашдырыркъа республиканы законпроект оюзулгенди. Аны «Жамауатны жанында экология контрол этуно юсюнден» деген ат бла парламентини Экология эмда табиगतтын хайырлануу жаны бла комитети жарашдыртырды. Документде жамаут контролну праву мурдоу белгиленди. Ол ишни уа жамаут экология инспектора бардырыркъа деп алай тохтадырылады.

«Законпроект инспекторланы эркинликери бла борларын колдендирди, жамаут экология контрол ачыкъларын шартлакъа къаруу жорууларын белгилейди» дегенди профилый комитетни председатели Виктор Несутолов. Аны иччи планна къошаркъа эмда депутатлакъа, тийишли министрстволар бла ведомстволаркъа да ала къелерини оюмларын билдирди эмд предлоденияла берир ючюн жиберирге оңу этилгенди.

Парламентте аралы бирге ишлеуу чеклеринде РФ-ни субъектерини закондательствы башламчылыклары, обращениялары бил къаууму оюзулгенди эмда Федералый законланы проектерине оузыла этилгенди.

Депутатла, кёргозлоген материаллакъа къарат, бу адамланы КъМР-ни Парламентини Сейли грамотасы бла саугъаларкъа оңуулашандыла: Иванова Фатима Залимгериевна - РФ-ни Федералый жыйынуу Федерация Советини КъМР-ден келечиси; Догучаланы Юсюпоно жашы Асланы - РФ-ни Юстиция министрствосу КъМР-де Управленисны таматасыны орунбасары; Огузов Мухамед Назировичини - Суд департаментини КъМР-де Управленисны таматасыны.

Сыйлы грамота бла дагъыда «Кабардино-Балкарская правда» газетни баш редактору, РФ-ни Президентини СКФО-да поспредаде Эксперт советни члени, КъМР-ни Жамаут палатасыны члени Булатов Арсен Хабиевич журналистиканы айналыууа улуу къыйын салганы ючюн белгиленгенди. Ол басма органлада ишленген 23 жылны ичинде кесин хурерли, оюмлай билген, кертини айтыркъа къоркъмакъа журналистична танытханды. Арсен Булатов РФ-ни Журналисттерини оюсууну членди. «Жалпы журналисти» деген номинацияда биринчи даражалы дипломгъа тийишли болганды, КъМР-ни сыйлы журналистиди, чыгармачылык биригуноу «Да засули перед профсоюзным сообществом» деген сыйлы белгиси бла саугаланганды.

Депутатла фахмулу журналисти саугъаларына улуу ыразы болуп къошумчулук этдиле эм аны юбилеи бла алгъышлайдыла.

КъМР-ни Парламентини пресс-службасы.

КъМР-ни баш закондательный органы 75-жылдыгына эмда республиканы парламентини 20-жылдыгына

Сафарбий Маремукков:

Властьны законла чыгъаруучу органы жамаутны алында жууаплылыкъы улуу болганын толусунлай сезеди

6-чы декабрде Къабарты-Малкар аны законла чыгъаруучу баш органы къураганы 75-жылдыгын эмда КъМР-ни Парламентини 20-жылдыгын белгилериди. Сафарбий Маремукков законла чыгъаруучу органда кел жылланы ишлейди, бус сыйда КъМР-ни Парламентини Экономика политика эчки меллик эм предпринимательство жаны бла комитетине башчылык этеди. Биюни аны блады ушагъыбыз.

«Сафарбий Хабасович, сиз КъМР-ни Парламентини чыгъаруучуна да айырылганысиз. Депутат ишиги къалай бла башланганды, сизни, жаш адамны, депутат болургъа не зат къелгендиринди?»

«Школда окугъанында окуучу жангы халарлапгъа тынгыларгъа бек союнгеме. Анга атам юйретгенди. Ол къылыбызда, битеу дунияда да не бола турганына улуу э бургъанды. Мени политикада жюргемги тарканы атамдан келе сорур. Мен кел октургъа, жамаут ишлеге кошулуркъа корюшгенме. Аскерден сора уа КМКУ-ну

экономика факультетине киреме. Ма ол кезинде мени Нальчик шахар Советте депутатла айырдыла. Анда жаш телюно ишлери жаны бла комиссиягъа да киргенме. Жайылуулгъа сойюк къатышханды. Алада хар зат да сейир эди манга. Таматаланы этен ишлерине, айтхан эслерине улуу э бурганма, аланы сынауларына юйренирге итингенме. Оңу чыгъарыны алында кел документте къараргъа, аланы тинтирге тоштинди. Ма алай башлангандыла биринчи депутат атылармын.

Мен адамлакъа э тапдырыркъа, жамаут жаушаргъа къатышыркъа,

Ахыры 2-чи беттеди.

Жазылуу-2014

БАГЪАЛЫ ОКЪУУЧУЛА!

«Заман» - миллетибизни жангыз газетиди. Аны бетлеринде малкар халкъны культурасыны, тарыхыны, биюнигю жашаууну, айтхылык адاملарыны, жетишиллерини эмда жасуларыны юсюнден басмаланган материалланы сиз бир башха изданияде табалкъы туюлоусуз.

Алай да, жазылыгъыз, билелик этигиз кесигизни газетигеизге! Жангы жылда да ол сизни кертти шубехуъуз, огурулу сёз негеригиз болур деп ышанабыз.

«Заман» газетини редколлегиясы.

Бизни индексибиз - 51532

Шагъырейленуу

Константин ХРАМОВ:

Район айный баргъаны кёрюнеди, алай андан да бийик даражагъа жетерге оңлары уа барды

КъМР-ни Правительствосуну Председатели Константин Храмов республика бла шагъырейленуун андан ары бардырады. Бу жол ол Черек районгъа барганды, анда оңуучула, эплиле бла да тобешгенди, бир къауум предпрятияде, социальный объектеде ишни баруу халына къаратханды.

Правительство суну башчысына эм аны биргесине келгенлеге Урван эм Черек муниципальный районланы чеклеринде черкчиле жарыкъ жолукгандыла, айран, локумла, теулу бишлайкъ бла да сыйлашгандыла. Алайдан конакъла, конакъбайла да Аугишерде дарман суула чыкыган жерге баргандыла. Константин Храмов, ол тийреде болган хар затха да тынгылы къарал чыкыгандан сора: «Быйлаплары шендогю заманын ишлемерине арталдыла келишмейдиле. Кесигиз да керексиз, бу озган емкор болганын. Аны себепли тегерекни-башыны тап халгъа келтирип,

Алайдан премьер, башхала да Огъары Малкар элде Мухол ГЭС-ге, ишлене тургъан кел функциялы спорт залны объектинде да къаратхандыла. Андан къайтып келе, делегация Бабуент элде 40 сабийге жери болган сабий садны къурулушуна къайтханды. Аны чекленген жууаплылыгы болганды «Черек-1» общество бардырады. Ол «Эми 2013 жылгъа дери социальный айналынуу» планына киргенди. Объекти битеу багъасы 24 миллион сомду, аны хайырлануу багъасыны ахырына дери берилдиле.

Правительство суну башчысына къуруу жетишилени кёргозотуп коймай, проблемаланы да жарымгагандыла. Ол санда Мокеев аты оранда кир суула барганы аны экинчи кесигини юсюнден да айтырды. Аны проекти 2009 жылда жарашдырылганды, 6,2 миллион сом къоратыркъа деп да белгиленген эди. Алай ол озган кезуноу багъалары бла төрелген эди. Эплиле бу ишни ахырына жетдирге кечек, заканы 15 процентин кеси журкуларындан къошаргъа хазырдыла. Храмов бу шартны эсе алганды.

Ол дагъыда Бабуентте республикалы адрес программага кере салына тургъан 14-фатарлы койну къурулуу бла шагъырейленгенди. Аны бу мемлек хайырлануу 2014 жылда берилгенине ышандыргандыла.

Ахыры 2-чи беттеди.

адамла бери бютон кел келпирна этерге керекди», дегенди.

Ол дарман суулагъа къаллай бир адам келтенин да сорганды. Районун администрациясыны башчысы Темиржанлы Махти: «Бир айгъа мингге дер», - деп жууадыла. «Алай, дайым да мында турду, саулыкларына бакдырыркъа уа эпли-апыш адам бардыркъа» - деп къошанды.

Премьер Заргул ГЭС-ни да кёрюрге сойгенин билдиргенди эмда аны юсюнден да халар сорганды. «Аны къурулушу мында эки жыл алгъа башланганды эди. Аны кочю 28,8 МВт, битеу да анга 2,59 миллиард сом къоратыркъа белгиленди. Биюнигюкче 1,46 миллиарды хайырланылганды, ишле бо а келир жылда теберирикди», - дегенди Темиржан ууру.

Чирик келноу къатына жеткенде, Правительство таматасы, машинадан тошоп, келноу жагъасына барып, андан ууучу бла суу да алганды. «Бу келюны юсюнден кел зшиттенме, сууралда да кёргенме, алай къатына уа биринчи кере келеме. Кертти да, жомаклы жер, нечик ариууду бу тийре», - дегенди ол, келю кёрюлгенин жашырмай.

Эл молк

Былтырған эсе игури

Къабарты-Малкарда быйгы жылны алындан октябрьге дери 26,6 миллиард сом баргасына эл молк продукция чыгъарылганды. «Былтырны бу кезуноу бла тегилеширгенде, ол кёрюмдо 3,2 процентте асламыркъа болганды», - деп билдиргенде республиканы эл молк министрствосуну пресс-службасында.

Союлмалгъан ауурулукъда 68,3 миң тонна тууар эм тауук эт чыгъарылганды. Сауулан сютюно ёлчмни уа 2,6 процентте къебем. 362,7 миң тоннагъа дери жетгенди. Жумурталадан а 159 миллиону жыйылганды. Мында ёсюм 2,7 процент болганды.

Статистика кёрюмдөлени араларында дагъыда былай шартны келтирирге болукъуду: хар инкекден сауулгъан сютюно ёлчмни, былай керт процентте ёсюм, 3630 килограммгъа дери жетгенди.

Бизни корр.

Правительство

«Афганлыланы» юйюрлерине - миллион сомдан аслам бёлюнюрюкю

Аны юсюнден КъМР-ни Правительствосуну Председатели орунбасары Мухамед Кодзиков совет аскерле Афганистандан чыгъарылганы 25 жыл болганына аталган къууанчылы ишлеге хазырлануу аны аны бардыруу жаны бла къурау комитетни жыйылуунда билдиргенди. Кенеш КъМР-ни Асламын информация органла, жамаут эмда мин организацила жаны бла министрствосунда бардырылганды.

Анда билдиргенге кере, быйлыны башандан бери республиканы окуучу юйюнде афган урушун ветеранлары бла тобешуле, жигитликни дерслери да бардырылдыла. Жоюлгъан аскерликени, урушдан къынулу болуп къыйгъаланы юйюрлерине ырыскы болушук этилди. Анга деп республикалы бюджетден 1 миллион 50 миң сом бёлюнюрюкю. Ол ача «афганлы» аскерликени юйюрлерине «битеу да 85-сине» келтиририкди. «Афганистанда, башха жер-

леде болган урушланы бла къауылганы ветеранларыны союзу» деген жамаут организацины командасыны Элюрсуха ёрлениме да эсе къалганы иш болганды. Андан сора да, интернационал борларын толтургъанла КъМР-де ич ишлене органларында ишленгенге аталы телевизор бериле кёргозюлгенди.

«Республикада афган урушка къатышхан 1347 адам барды, аладан 300-ден асламысы инвалиддиле. Аланы бери да болушуксуз къалмагъа этиу барысыны да борчууду. Алай ол, жангыз бир кере бла чеклени къалмай, дайым да бардырыркъа керекди», деп чертенди Мухамед Кодзиков.

Ол РФ-ни Къоруулу министрствосуну «Афганистандан совет аскерле чыгъарылганы 25 жыл» деген майдалларны кёргозотуп ючюн, ветеранлары тизмесин не къадар тынгылы жарашдыркъа керекликни эсгергенди, КъМР-ни аскер

комиссариятны республиканы Уруну эм социальный айналы министрствосуну бла бирге ол тизмени хазырларгъа буюрды. Кодзиков дагъыда афган урушка къатышхан солдатланы, сержантланы бла офицерлени, ол санда ёлгенлени, биюнигюкде Къабарты-Малкардан тышханда жашагъаланы, тизмесин да керек болганын чертип айтханды.

Жыйылууну ахырында къурау комитет келир заманга борча салганды. Ол санда КъМР-ни Миллет музейинде керюкчле эстенде къуруркъа, тутушууну тюрлю-тюрлюлеринден спорт эришуле бардырыркъа, алагъа Россияни башха регионладан да спортчула келпирна этерге, юбилейге аталган плакатла жарашдыркъа эм тагъаргъа белгиленди.

Марина ГЕДГАОВА. КъМР-ни Асламын информация органла, жамаут эмда мин организацила жаны бла министрствосуну пресс-службасы.

Эллиле анга ыразыдыла	Кавказгъа - чексиз суююмеклик бла	Кофе - наркотикди, болсада - хайырлыды	Зал, солуун тыйып, тынгылаганды	Жашха айтылган - ташгъа жазылганды	Печь жалаанда жылуу берсин
2 бет	3 бет	3 бет	4 бет	4 бет	4 бет

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

Элден чыгыш, Кышатауға жетер-жетмез, жолу онг жанында уллу футбол майдан салына турды. Къар къатыш жауун къыстау жауа турганына да къарамай, бундасъзирчи ишлерин токтатмай бардыра эдиле. Майдан «Къабарты-Малкырада 2009-2015 жылғаға футболну айынууну» программа сына кере этиледи. Константин Константинович ол къаллай болуулу юсюнден да сораганды.

«Майданны къарачула оптурлук жерини башы жабылтыкды. Бусагъатда 6,5 миллион сом багъасы иш тамамланылганды. Бу юнюнге къурулушу 80 проценти этилгенди, аха болса, къалганы да кеп бармай битерки эди. Правительство жанында болуплук керекди, - деп жууаплаганды КъМР-ни спорт эм туризм министри Аслан Афаунов.

«Черек» райпроекткомбинатын продукциясына, ол тамамланган башха ишлеге да къарал бошап, мында 23 адам урунганын, аланы орта хакхарлы 12-15 мингшер сом болганын билгенден сора

Константин ХРАМОВ:

Район айный баргъаны кёрюнеди, алай андан да бийик гаражагъа жетерге онглары уа баргы

Константин Храмов комбинатын таматасы Лёлокаланы Хамитте уллу ыспас эткенди.

«Бу предпритие ишлер ючюн, Хамит керти окуяну уллу къыйын салгыны, кеп аха къоранч да эткенди, кредитлеге да киргенди, аланы къайтарыну къыйгысын да кеси этеди, - деп къошканды району башчысы да.

Кышатау ГЭС-де премьерге «РусТидор» ачыкъ акционер обществону генеральный директору Отаруан Къурман, сменни таматасы Заур Каров да тобеп, предпритияны юсюнден толлу хабар айтханды. «Бек баш борчулду Заранжиге

къурулушу къаллай баргъаны бла да шагырейленгенди. Анга бу меким «Кавказ оюналада» хорлам ючюн тошген амагъа ишленгенди билдиргенди. Алайда окуяны премьер школну директору Мамманын Асияхта да тобеп, къыска ушагъ эткенди. Жаңы школну къурулушу аха ёкюнненгин, ол узакъға сюзумлай сөөлпел башлангырын да айтканды.

Төбеп Жамталада уа Храмовека сабий сэд болмагъаны тарыкъгъандыла. Балала кепден-кеп тургандыла. Бусагъатда къыркъ жашчыны бла къызыкчыны юкюн сайы Огары Жамталада саджа этпирге

элни юсюнден китаны саугагъа бергенди. Дагъыда Нальчикден келген жалгъан кырдыгы бла гиче футбол майданы ачынуу къуранчына да къатышкандыла. Премьер сабийлени, эплелени да аламат футбол майдан къоллу болгъандыла.

«Золотой колос» эг мюлк агропромышленный комплексни иши бла шагырей болгъандан сора «Константин Константинович журналистлеге кесини оюму айтханды, аланы соруларына да жууап бергенди. «Саулай алып айтханда, районда хал аман тоююлду, айный баргъаны кёрюнт турганды, алай андан бийик гаражагъа жетерге онглары да барды. Мен табыгъат байлыкълары юсеринден айтама. Бюгюнлюкде республиканы башчыларыны эм жер-жерли весте органилары борчыры бери адамле не къадар кеп келчира онгла къурауду. Бир да болмай эсе, юк जुудулу сервис къурагъа уа къолдан келтирди», - дегенди.

Ол Черех аууунда жашагъанланы да бек жаратканын айтыр айтханды. «Аланы келери жарайды, ол а аз тоююлду. Туризмни айнытыркъ, жашагъан жерлерин ботон ару да, монту да эгерки ма аладыла», - деп чертгенди.

Энергостанцияланы юсеринден айтханда уа, ол алагъа профессионал кёздэн къаргъа онг тапканына ыразы болгъанын ачыкълагъанды. «Иш европалы стандартлагъа кере бардырылады. Бюгюнлюкде Къабарты-Малкыраны жеринде чыгарылган электрокюдден 45 проценти республика хайырланады. Аны 100 проценти да жетирге болупкыду. Алай болса уа ала, биринчиден, бюджетлеге сайдала кёборек тошедиле, айлыкъ өседи, жаңы ишни жерле ачыладыла, башха ашылышыла эгерге да къолдан келдириле», - дегенди ахырында Правительство/Председатели Константин Храмов.

билдиргенди.

Ызы бла конкрасла къызыл лентаны кескенди. Биринчи толну сеткагъа спортну министри кийиргенди. Жаш футболчула анга къарк къагъандыла.

«Золотой колос» эг мюлк агропромышленный комплексни иши бла шагырей болгъандан сора «Константин Константинович журналистлеге кесини оюму айтханды, аланы соруларына да жууап бергенди. «Саулай алып айтханда, районда хал аман тоююлду, айный баргъаны кёрюнт турганды, алай андан бийик гаражагъа жетерге онглары да барды. Мен табыгъат байлыкълары юсеринден айтама. Бюгюнлюкде республиканы башчыларыны эм жер-жерли весте органилары борчыры бери адамле не къадар кеп келчира онгла къурауду. Бир да болмай эсе, юк जुудулу сервис къурагъа уа къолдан келтирди», - дегенди.

Ол Черех аууунда жашагъанланы да бек жаратканын айтыр айтханды. «Аланы келери жарайды, ол а аз тоююлду. Туризмни айнытыркъ, жашагъан жерлерин ботон ару да, монту да эгерки ма аладыла», - деп чертгенди.

Энергостанцияланы юсеринден айтханда уа, ол алагъа профессионал кёздэн къаргъа онг тапканына ыразы болгъанын ачыкълагъанды. «Иш европалы стандартлагъа кере бардырылады. Бюгюнлюкде Къабарты-Малкыраны жеринде чыгарылган электрокюдден 45 проценти республика хайырланады. Аны 100 проценти да жетирге болупкыду. Алай болса уа ала, биринчиден, бюджетлеге сайдала кёборек тошедиле, айлыкъ өседи, жаңы ишни жерле ачыладыла, башха ашылышыла эгерге да къолдан келдириле», - дегенди ахырында Правительство/Председатели Константин Храмов.

ХОПЛАНЫ Марзият.

ЖИГЕРЛИК

Эллиле анга ыразыдыла

Барзаланы Ханафий Төбеп Чегемде Къулпийланы Къайсыны атын жюриотген мектепни таускандан сора Бахсан шахарда механизаторла хазырлагъан курслагъа кирип, аны жетимши бошайды. Уруну жолун Төбеп Чегемни агач мюлкюнде башлайды. Ол кезиуде техникагъа хунери болгъаны да ачыкъланады. Анга не къыйын жуулушу бюросала да, ол аны тынгы да, заманында да тамамлай къыймагъанды. Атасы Магаметден кечген болуп эди анга машиналагъа суюмеклик эмда тутхан ишине уллу келлю болмагъаны да.

Агач мюлкде бир къауум жыл урунгандан сора Ханафий ол заманда Калмыковну атын жюриотген колхозгъа келеди да, анда анга жаңгы ДТ-75 трактор береди. Белгилисинча, ара мюлкде да иш тынч болмагъанды, жазгъада мэл аш хазырлагъандыла, сабан сюрденди. Кыш айлада мюлкю башха механизаторлары бла бирге тауда узакъ кюйучу къошлагъа жем ташыгъанды.

Тауда боран къаллай куртла этичюсюн билмеген таулу хазна болмаз. Ма аланы жырып жюриотге да тошгенди. Аны кюй, къар асыры төренден тракторланы, жемлерни бла прицепленди да жолда кююп, кече къарангъа бла жауулай оле къыйтханлары да болгъанды.

Сайлагъан ишине къыйынлыгына Ханафий бир заманда да тарыкъмагъанды, келюсюлде этмегенди, тутхан жуушуна ие кёздэн къаргъанды. Андан болур республиканы башчысы Арсен Канокос Төбеп Чегемге берген С-130 бульдозер

тошеди. Сексен сабий школгъа дери билим берген урчеденигъа тошер кезилерин сакълап турдыла.

Къурулуш эм архитектура министрствону къуллукъчу 140 сабийге саджа проекти жарашдырылгъанын айтханды. 6-чы декабрьден омыл аукцион болупкыду, андан сора мекимни къурулушу къолгъа алыныркыды. Ол 2014 жылда хайырлангъа берилкиди, дегенди.

Заранж аяда орта школну арбазында Правительство/Председателине къартладан бири тобеп,

элле спорт майданын ишлерге себеплик этген эплелеге - Заурдз Ханова, Мухамед Эздекеова - ыспас эткенди. «Ала майданын төверегин тап халгъа келтиргенди, белгитгенди, биз а жалаанда жалгъан кырдыкны салткъабыз», - дегени ол.

Эплелени атарында а Мухамед Карданос сёлешип, республиканы башчысы Арсен Канокочева, министр Аслан Афаунова, алагъа келип, спорт майданын ачынуу къуранчына къатышканын юкюн Константин Храмовека, Темиржананы Махтиге жюриек ыразылыгъын

трактору да эни администрациясы Барзал уругъа ышангъан. Ары дери уа ол кесини ДТ-75 бульдозер трактору бла жерлеширини жуушларын тындырып турганды. Бюгюнлюкде чаллыкъ жерлеге жюриюген холаны ишлей турганды.

Ханафий сайлагъан усталыгына эки жыйырма жылын бергенди. Бейпайланы

Зухра бла бир жаш бла бир къыз ёсдюргенди. Экиси да жашау жолунда тийиш ли жерлерин тапхандыла.

Эллиле Ханафийне не заманда да ыразылыларын билдиргенди. «Саулулу бол, мындан ары да тутхан ишинден жолуан», - деп алгыш этпеди.

РАҢЫКБАУ улу Борис.

Сафарбий Маремкуков:

Властьны законла чыгъарыуучу органы жамауатны аллында жууаплылыгъы уллу болгъанын толусунлай сезегу

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

«Республиканы законла чыгъарыуучу органын магнасыз неди? Анда ишлеген къыйынмыды? «Российде законла чыгъарыуучу властын алырлыгъы айырмалыккъ несеги. Кызыралында власть законла чыгъарыуучу, толтуруучу эм оюд орналагъа ёкюнлоп ишлеп келгени 107 жыл болады. КъМР-ни Парламенту уа республикада жашауун илгендирге себеплик этген законла чыгъарыуучу эркинлик болган къырдал власты органды. Конституцидан сора, жалаанда ма аны барды эркинги

норматив право актаны къабыл кёрирге. Андан сора эм, бюджет, финанса, социальный жаңы бла эм башха законла да жарашдырады, республиканы толтуруучу властыны, аны правительствону ишине контроль этеди.

Республиканы законла чыгъарыуучу органыны баш магназалы борчу - социальный сфераны, экономиканы айнытыуу эмда халкыны жашауун илгендирге себеплик этюди. Аны не къадар тынгылы толтуруугъа бурулду депутат корпусун битюу иши. Хар оюну да эслеп чыгъарыргъа керек болды. Аны себепли, мен ачыкъ эткенден, депутаты профессионал иши бек жууапды, уллу твсюмлюкю, таза ниетликин, адеплигин, борчунга кертичи болуун изейди.

Къыйынлыгыны юсюнден айтханда уа, ол кеп торлю шартга кереди: сюзюлген волпорсону магназалы болгъанына бла къалгъанына, депутаты билмине, халкыны къуллукъуна не кёздэн къаргъанына. Властын законла чыгъарыуучу органы жамауатны сейирлерни къорулауда жууаплылыгы уллу болгъанын, аланы законлада бегейтирге кереклисин бизге унуттургъа жарамайды. Закон Парламентни оюнууду, халкыны битюу къауууларына да сейирлерин кесине сайлауны оюну. Ол себептен аны толтуруучу кимге да борчуду. Алай биз, барыбыз да толтуруугъа керек болган законла обществону кеп санлы эм кеп торлю излемлерине, муратларына да келиширге керекди. Алай болмаса, торлю-торлю жамауат биригуле бла политика партиала аны кесирине тапкъына халкынын башчыла. Депутатты ишине къыйынга айландыргъан ма оюду.

«Анча жылы ичине эсигизде артыкъда не зат къалганды? Бек къыйын кезиугоуу а болгъанмыды? Токъсанчыны жылланы къырдалгъа кибик, бизни республикада да бек къыйын кезиуге саярға болупкыду. Ол болулада Парламентни республиканы къырдал къурулуш къураудан, аны биригин сакълаудан уллу борч болмаз эди. Ма ол жылда, къырагъа «сверенитетле юлешинген», республикада уа миллетле аралыкъ алырдыла башланган заманда. Къабарты-Малкыраны кесини сайлуун этген эди - демократия торленди. Чытытты гражданды обществону къурауун жолуна тохтагъанды. Республиканы уллу магназалы тутхан иши да ол кезиуге тошгенди - федератив келишимге кюп салынганды, алай республиканы биринчи президентин сайлагъанын айтханды. Къабарты тенг эркинлик эки палаталар къуралган Парламентни айырлыгъанды, жаңгы Конституция къабыл кёрилгенди.

КъМР-ни Парламентни ишлеп төбирегенде, закондателый база жокуну оруннда эди. Кызырал власть органды, жер-жерли самоуправление органды Конституциягъа эмда законлагъа тийишлиликке къураылганды. Аз-аздан жамауат-политика болум илгенгенди, тынчыкъ ырахатлык да тохташкандыла, алай бла къатыш айырыуу ажал бла сайланганды бир палаталы Парламенте кёчюрге жол ачылганды.

Бюгюнлюкде республиканы законла чыгъарыуучу органы къырдал властын системасына магназалы жерни алады. Депутатла тынгылы закондателый мурдор салыныры ючюн къолдан келгени амагъандыла.

«Сиз ачыкъ эткенден, депутатла артыкъда не зат магназалды - законла чыгъарыуучу огъесе айырыуучуларыну жуушларын таммаламу? Ала бла сиз терк-терк тобешалмысыз? «Депутатла ол эки иш да бек магназалдыла. Экономика ючюн къайгырабыз деп, бош адамланы сансыз этип къыргъа жермегенди. Жамауат бла тобешен бий, сёзешкенди, болуп атылгъанлай тургъа, болуплукъ керек болгъанлагъа уа эс талдырыргъа керекди.

Хакъ алып ишлеген депутатланы юсеринден айтханда уа, алагъа айырыуучулары бла тобеширге ылыкъ сайын бир кюн бериледи. Мени аллай юкюн

хар айны экинчи баран ююнюдо. Алай депутатла айырыуучула бла андан кеп кере тобейди. Сёз ючюн, районлада, шахар округлада бла элдеге гражданданы тилеклерине, тарыгъауларына прыймыл колледн тышында да къырдалды. Аны кюй, КъМР-ни Парламентни депутатлары партиаланы регион эм жер-жерли бёлюмлеринде да адамла бла тобешиде эмда аланы жуушларын толгомончиларын берген къырада тамалмай къыймадыла. Аны кюй деп ала КъМР-ни къырдал власть органды, жер-жерли самоуправление органды, муниципальный къурауулары представительный органды депутатлары, политика партиала эм жамауат биригуле бла къаты байламлыкъда ишейди.

«Сиз башчыла ишлеген Комитетни къауулуна киргенди эмда ол бардыргъан ишине юсеринден да айтсакъ эди.

«Парламентни Экономика политика, энци иелик эм предпринимательство жаңы бла комитетни шёндюго къауулуна жамауат-политика иште тири къатышкан, алары айтылгъан, мюлк жюриоткенде саяулары уллу болган. Къабарты-Малкыраны социальный-экономика айынууа уллу къыйын салган адамла киредеди. Ала былайды: Комитетни председателини орунбасары, депутатла ЛДПР-ни Къабарты-Малкыраны регион бёлюмонден айырылган Алексей Иванович Воитов, «Единая Россия» фракцидан Юрий Сафарбиев, Асражова Мухаммед, Хамзетович Кудалев, Мухаммед Билгалыев Шибзулов, «Справедливая Россия» партияны эм КПРФ-ни регион бёлюмлеринден сайланган Мадина Малиюлова Кертбева, Заурбек Магомедович Курмалов.

Кесине кёргенден, бизни Комитетбиле КъМР-ни Парламентине кирген терт партианы да келеширге ишлейди. Торлю-торлю фракциаланы араларында политика конкуренция уллу болмай къалмайды, алай депутатланы адамларынсы жашауларын илгендирге итинюлукъ бириджиреди. Ма бизни Комитетбиле коллективди да, бир иштели болуп, бир бирини анылап ишлегишун уллу ыразылыкъ бла белгилерге союме. Кесини ишине ол республиканы къырдал ырысыныя оюну этюну хайрыла амалларын излеуге, инвестиция болууну илгендирге, гиче эм орталыкъ предпринимательствону айынууа себеплик этюге энци эс бурды.

Биз законла чыгъарыуучу органын жарашдыруугу норматив праволу актаны хазырлаууа, республиканы, Россия Федерацияны субъектирини толтуруучу органларыны, Кызырал Дулканы бла Федерация Совети законла жарашдырууу бла байламлы башламчыларын сюзюуге тири къатышканды. Андан сора да, экономика законла чыгъарыуучу органын илгендирге, республиканы закондателый къаллай толтуруугъаныны контроль этюну бла магназалы ишлешириден бирлерине санайбыз.

«Законпроектлени хазырлай, аланы сюзө туруп, Комитет министрстволаны бла ведомстволаны, Парламентни Аппаратыны праву управлениыны специалистлеринден, гиче бизни келеширинден ведомстволара арасы ишине къауулуна къурагъанын да белгилерге союме.

Шарт айтханда, терпёнюк чакъырылу ишине башлагъанын бери Комитет хазырлап ётнети муужукъ проект къабыл керири болуп, гиче терпёнюк илгендирге эмда социальный-экономика айынуу, инвестицияланы келеширге себеплик этюу бла байламлы магназалы норматив право акта да бардыла.

Төреде болгъанына, гиче эм орталыкъ предпринимательствода да эс бурулмай къалмайды. Бу сферада норматив праволу актаны хазырлауу илгендирге эмда аны дайым да тинтиуу баш борларыбыздан бирди. Ол къалай толтуруугъанына кере болады предпринимательлик ишине айынуу. «Къабарты-Малкыран Республикада гиче эм орталыкъ предпринимательствону айынууну юсюнде» - законна тийишлиликде КъМР-ни Правительствосу энци республиканы программа жарашдырып, аланы къабыл кереди. Ма бла гиче эм орталыкъ бизнесге себеплик этюну тынгылы системасын къурагъа онг бергенди.

Предпринимательлени законлу эркинликлерини бла сейирлерин къорурау эмда жамауат институтланы айынууну себеплик этер мурат бла Къабарты-Малкыран Республикада Предпринимательлени эркинликлери жаңы бла уллономочейини къуллугу тийишли Законга кере тохташдырылгъанды.

Бюгюнлюкде уа Комитетге къаллай борчланы таммалагъа керекди

Шёндюго республиканы закондателый органды илгендирге жаңы бла иш дайым да бардырылады. Федеральный законлагъа да къаран тургъа эмда республиканы закондателый органды тюзетиуе кийирге керекди. Парламентни 2013 жылы юз арты эссеюканын коллопо алынара да Комитет депутатланы къурауларыне бир немче законпроекттери берлики, андан сора да, контроль-аналитика ишмиз бла байламлы «правительстволу сагъатта», «терек столла», артыкъда магназалы темалагъа уллу жайыгула бардырыгъа белгиледейди. Кызыскасы, биз законла чыгъарыуучу ишмиз сайлай республиканы эки хар адамны да сейирлерине тап келчира, кайгыры болура бардырыгъа итинбиз.

Ушагыбызны ахырында акъшман Платону бу сёзлерини нолгоге келтирирге союме: «Къырагъа нимазлыкъ болуп ючюн, юч зат керекди. Биринчиден, тынгылы законла. Экинчиден, жамауатны болгъан законлагъа болууну. Ючюнчиден, къырдалы жашауу, законла болмай да, адет-төреlege, адет-къылыкъгъа кере тап къураула эсе». Бурунгу улланы акыл сёзлерине кулакъ салгъа, адет-төрелерибизни багъаларга, жамдауга жаргъан, аны сейирлерине келишген эмда ол бюсюрден законла чыгъаргъа керек болгъанына мен толусунлай тошонгъеме. Ма анга итирге керекди КъМР-ни Парламентини депутат корпусу.

Люба БАТЫРОВА, КъМР-ни Парламентини пресс-службасыны башчысы.

Байрамчыкъла

Бир бирден юйренуу эки жаңына да файдальды

Волгоград областда саулыкъ сакълау сферда ишленгенли делегациясы Къабарты - Малкыраны аймакындагы врачы Пинаталаны врачы башчы Игорь Засядкин бизни тийишли органы сынауу бла шагырейленгенди эм эки араны арасында байламлы хайырлы болупгун чертгенди.

Нальчикде араны баш врачы Зарема Крымшохвалова арт заманда ишег кийиргелени жаңылыкъланы кёрюгенди къонакълагъа. Игорь Засядкин аш тап къурагъанын эни учуреденинде тизгин, кирсизлик болгъанын эни белгилгенди. Бусагъатда Къабарты - Малкыраны башха регионна да тегилдиргенде,

БАЙСЫЛАНЫ Марзият.

Фестиваль

«Нальчик-Кавказын культура арасы» деген фестивалын чөлбөй «Көл болмай Кавказ» атындагы австриялык жыры Волфганг Хольцмайерни концерти болгондун. Быйыл ол айтылгыч мөзгөрү Юрий Темирканову 75-жылдыгына атады. Анга дагыда Виктор Ямпольский да кытышканды, фортепианода согууп.

Бек алгач Хольцмайер битеу дунда окуяна эм белгилу ич баритону санына кирген чертирге керек болур. Алайгыгын концерттин алында өслөнгөн КьМР-ни культура министрствосун Рифов да белгилегенди. Аны айтууна көрө, жырыны Нальчикке келген ахшы белгиди. Ол кьонактыга, сансыз болуп кьалмагын кьараучуга да ыспас эткенди.

Бу музыканы ингири бир ненча мында болур: фотоаппаратланы таушлары, жарыклары жырычы эсин белгиде, ол а нымайды.

КьМР-ни Культура министрствосу бу концертин тынгылы хазырлаганы быйыл шарттан көрөнгенди. Кьараучулуга жукка киталкыкыга ушагын гөндиле. Анда уа циклге кирген жырыны сөзлери бары да немис, орус тилдеде да басмаланганг-

Усталыгын да көргөзгөндү. Музыканы Виктор Ямпольский да кытышканды, фортепианода согууп.

Зал, солуун тыйып, тынгыларды ыргызыклары билдирди.

Мен аят заманда экинчи көрө кереме жаш тьло артисттеге улуу усталгача кьараганын. Жашла, кызыла, кьонак автотграф беририн тиле, кьел заман сөөлдиле. Дьабрил Хаунаны саямгагы чыгыпты: «Шьуларым, кьонак арыганды. Аны аныгылагы!» - дегени да куткармады көтерге сойгон табылмады.

Вольфганг Хольцмайер да, ахырында шиктиге олтуруп, жаш тьло бла сөңсө, ала узаткан программалагыга, билеттеге көл салып турду.

САРАКУЛАНЫ АСИТ. СУРАТДА: жырында автотграф алыргы сойгөне кьел эдиле. Сураны автор алырганды.

Саракула Асита. Сураатда: жырында автотграф алыргы сойгөне кьел эдиле. Сураны автор алырганды.

Магнаны дерс

Север Кавказын региона арлы сетевой компаниясы (МРСК СК) Кьабарты-Малкьарда бьломно специалистери Прокладна районда Приближна станицада школ-интерната окугьанлагьа электротехно иосонден дерс бергендиле. Бу жумушун магнаны саамды: сайбале ток аланы саулукьына, жашууларында да бек кьоркорулу болгьанын артык сезмейбеле, билмедиле.

Кьонакьа алагьа электротехноуудованын, аппараттарын, ток ызыны кьатларында кеслерин кьалай жьорторге кереклисини эм электротехно хайырланы бла байланы баш жьорукьланы иослеринден тынгылы билдирге керешендиле.

Интерната окугьанланы асламьаны кулакьлары ити шийтеди, бирлери уа сьөлөшкөй окукьа кьыйнашылды. Болсада энергетик

дерс бергенди. «Жьордө кьатарында чьынгьан ладан озюпкөл энише тагылы тургьан ток ызылга тиере жарамайды. Трансформаторлар, электротехника мекимланы кьатларына бармазга, аланы тийерлеринде ол эмтеге! Ишлей тургьа приборлагы суу копьларын бла тийме!» - былай жьорукьланы специалистелер слайдла бла көргөзгөп, ош окуучуун да эсонде кьалырга алай аныгыларга көрешендиле.

Дерс бошталгандан сора компанианы келечилери битеу басма материалланы бла плакатланы интерната бергендиле. «Учреждениемде электротехно бла байланы тематикага сьенд кьураарга рекомендация да эткендиле.» деп билдиргендиле бьломно пресс-службасындан.

Интернатны директору Таисия Мажар энергетиклени башламчылыкьларына ити багыс бичгенди. «Адам ток бла хар кюн сайын, хар жерде да тобешенгиле турды: приборла, торло-торлю бытовое техника... ойде да, ишде да аны хайырланмагьан хазна зат жьокьду. Ол себепден хар ким да аны кьоркьуууз хайырлануу жьорукьларын тынгылы билрге керекди. Бек итиси уа-ол аны эсонде сайбале-лигинден окукьна кьалса», - деп, дерсини магнаныгыгын алай белгилегенди ол.

УПБЛАШЛАНЫ Мурад.

Учреждениемде электротехно бла байланы тематикага сьенд кьураарга рекомендация да эткендиле.

Интернатны директору Таисия Мажар энергетиклени башламчылыкьларына ити багыс бичгенди.

Адам ток бла хар кюн сайын, хар жерде да тобешенгиле турды: приборла, торло-торлю бытовое техника... ойде да, ишде да аны хайырланмагьан хазна зат жьокьду.

Ош себепден хар ким да аны кьоркьуууз хайырлануу жьорукьларын тынгылы билрге керекди.

Бек итиси уа-ол аны эсонде сайбале-лигинден окукьна кьалса, - деп, дерсини магнаныгыгын алай белгилегенди ол.

Жангы кийрилген амал быйыл 1-чи декабрьда кьоч алындыкь ол, Россияны Транспорт жаны бла министрствосунуу буйругьунда кьире, «Транспорт кьоркьууусулукь» деген Федералдын закон бла бардыралды.

Оксана ШУРДУМОВА. КьМР-ни Транспорт, сьвььэ амал жьол молк министрствосунуу пресс-службасы.

Көп болмай «Нальчик» спорт комплексе абзак урушка кеси ырызакьлары бла кьатышкан аскерчилеге жоралап «Намыс жашаудан багылады» деген чакьыруу бла кьикондорлу турнир бардырылгьанды. Тобешулеге 1995-1996 эм 1999-2000 жылда тургьан юниорла бла акьылбалыкь болгьан жашла кьатышкьанды.

КьМР-ни Спорт эмда туризмден министрствосун Аслан Афанасьев, Абхазиядан КьМР-де абзак эм афган урушланы ветеран оюларын председателири Казбек Фьогьов бла Тимур Хагаевлер, белгиле тургьан Суратан Султанов, Соьсалыеман юдегиси Любовь Соьсалыева эм башхала да болгьанды.

Эки кюннө ичинде бардырылгьан сөрмөшлө кеси ауруулкьларында Мурат Долов, Мухсин

Турнирден - онжетти майдал

Көп болмай «Нальчик» спорт комплексе абзак урушка кеси ырызакьлары бла кьатышкан аскерчилеге жоралап «Намыс жашаудан багылады» деген чакьыруу бла кьикондорлу турнир бардырылгьанды.

Турнирдин биринчи кюннөнде кьабартыга келгенлени санында КьМР-ни Спорт эмда туризмден министрствосун Аслан Афанасьев, Абхазиядан КьМР-де абзак эм афган урушланы ветеран оюларын председателири Казбек Фьогьов бла Тимур Хагаевлер, белгиле тургьан Суратан Султанов, Соьсалыеман юдегиси Любовь Соьсалыева эм башхала да болгьанды.

Эки кюннө ичинде бардырылгьан сөрмөшлө кеси ауруулкьларында Мурат Долов, Мухсин

Турнирдин биринчи кюннөнде кьабартыга келгенлени санында КьМР-ни Спорт эмда туризмден министрствосун Аслан Афанасьев, Абхазиядан КьМР-де абзак эм афган урушланы ветеран оюларын председателири Казбек Фьогьов бла Тимур Хагаевлер, белгиле тургьан Суратан Султанов, Соьсалыеман юдегиси Любовь Соьсалыева эм башхала да болгьанды.

Эки кюннө ичинде бардырылгьан сөрмөшлө кеси ауруулкьларында Мурат Долов, Мухсин

Турнирдин биринчи кюннөнде кьабартыга келгенлени санында КьМР-ни Спорт эмда туризмден министрствосун Аслан Афанасьев, Абхазиядан КьМР-де абзак эм афган урушланы ветеран оюларын председателири Казбек Фьогьов бла Тимур Хагаевлер, белгиле тургьан Суратан Султанов, Соьсалыеман юдегиси Любовь Соьсалыева эм башхала да болгьанды.

Эки кюннө ичинде бардырылгьан сөрмөшлө кеси ауруулкьларында Мурат Долов, Мухсин

Турнирдин биринчи кюннөнде кьабартыга келгенлени санында КьМР-ни Спорт эмда туризмден министрствосун Аслан Афанасьев, Абхазиядан КьМР-де абзак эм афган урушланы ветеран оюларын председателири Казбек Фьогьов бла Тимур Хагаевлер, белгиле тургьан Суратан Султанов, Соьсалыеман юдегиси Любовь Соьсалыева эм башхала да болгьанды.

Эки кюннө ичинде бардырылгьан сөрмөшлө кеси ауруулкьларында Мурат Долов, Мухсин

Турнирдин биринчи кюннөнде кьабартыга келгенлени санында КьМР-ни Спорт эмда туризмден министрствосун Аслан Афанасьев, Абхазиядан КьМР-де абзак эм афган урушланы ветеран оюларын председателири Казбек Фьогьов бла Тимур Хагаевлер, белгиле тургьан Суратан Султанов, Соьсалыеман юдегиси Любовь Соьсалыева эм башхала да болгьанды.

Эки кюннө ичинде бардырылгьан сөрмөшлө кеси ауруулкьларында Мурат Долов, Мухсин

Турнирдин биринчи кюннөнде кьабартыга келгенлени санында КьМР-ни Спорт эмда туризмден министрствосун Аслан Афанасьев, Абхазиядан КьМР-де абзак эм афган урушланы ветеран оюларын председателири Казбек Фьогьов бла Тимур Хагаевлер, белгиле тургьан Суратан Султанов, Соьсалыеман юдегиси Любовь Соьсалыева эм башхала да болгьанды.

Эки кюннө ичинде бардырылгьан сөрмөшлө кеси ауруулкьларында Мурат Долов, Мухсин

Турнирдин биринчи кюннөнде кьабартыга келгенлени санында КьМР-ни Спорт эмда туризмден министрствосун Аслан Афанасьев, Абхазиядан КьМР-де абзак эм афган урушланы ветеран оюларын председателири Казбек Фьогьов бла Тимур Хагаевлер, белгиле тургьан Суратан Султанов, Соьсалыеман юдегиси Любовь Соьсалыева эм башхала да болгьанды.

Эки кюннө ичинде бардырылгьан сөрмөшлө кеси ауруулкьларында Мурат Долов, Мухсин

Турнирдин биринчи кюннөнде кьабартыга келгенлени санында КьМР-ни Спорт эмда туризмден министрствосун Аслан Афанасьев, Абхазиядан КьМР-де абзак эм афган урушланы ветеран оюларын председателири Казбек Фьогьов бла Тимур Хагаевлер, белгиле тургьан Суратан Султанов, Соьсалыеман юдегиси Любовь Соьсалыева эм башхала да болгьанды.

Эки кюннө ичинде бардырылгьан сөрмөшлө кеси ауруулкьларында Мурат Долов, Мухсин

Турнирдин биринчи кюннөнде кьабартыга келгенлени санында КьМР-ни Спорт эмда туризмден министрствосун Аслан Афанасьев, Абхазиядан КьМР-де абзак эм афган урушланы ветеран оюларын председателири Казбек Фьогьов бла Тимур Хагаевлер, белгиле тургьан Суратан Султанов, Соьсалыеман юдегиси Любовь Соьсалыева эм башхала да болгьанды.

Эки кюннө ичинде бардырылгьан сөрмөшлө кеси ауруулкьларында Мурат Долов, Мухсин

Дзюдо

Эмиратладан - эки «алтын», бир «кюмюш»

Араб Эмиратланы Абу-Даби шахарында дзюдодан рейтингли турнир болгьанды. Анга 35 кьыралдан эки жьозден аслам спортчу кьатышкьанды. Анда Россияны жьыймдыкь команда-сына сананда бизни республикадан Беслан Мудранов, Аслан Камбиев бла Алим Гадаонов эришендиле, ала эки алтын эм кюмюш майдалла алгьанчыла.

Европаны 2012 жылда чемпиону Беслан Мудранов (60кг.) алгьа иппонла бла иранлы Вехданини, аны ызындан голландиячы Муренини, жарым финалда уа Бразилиядан Сантосу корьла-анды. Финалда анга 23-жылкы узбекли Шарифудин Лутфиллаев бла сермеширге тошгьанды. Ол кеси да ол кюн бек жетишимли

болгьан эди. Жаланда эки кючло чабылуп этгенин хайырндан Олимпияданы чемпиону россияли Арсен Галстьяндан иги да көп очко алгьанды. Баним, аны ючюн Шарифудин улуу кьелюкөл этип, бизникни чабууну ычкьындиргьип итгенди. Алай бла Бесланга - алтын, узбеклиге уа кюмюш майдалла жеткендиле.

Ючюнчө жерни Алим Гадаонов (66кг.) алгьанды. Финалдыкь дери тобушьюундо ол испанлы Уриартеге кьатырдыганы себелли анга арта «жакпаруу» кьуамду Эриширге тошгьанды. Анда ол, анга ала сермешкенден онгьуракь болуп, призьарланы санна киралгьанды. 100 килограммдан аслам ауруу-

лукьда уа Россияны чемпиону Аслан Камбиев эришгенди. Ол алгьа узбекли Балтаевини, сора бир минутдан да аз заманы ичинде азербайджанлы Кокаурини кьтыгьанды. Финалда голландиячы Мейер бла тобушьюунде бизники «сарь» карточканы алгьан эсе да, хорьланы ычкьындиргьагьанды. Алай бла экинчи алтын.

Хорьланын майдалла, ахча бла да сауьгалангьанды. Андан тышында да, ала кеслерине рейтинг очкола да кьошкьандыла: биринчи жер ючюн 300 бал, экинчиге 180 эм кюннөчө-120, деп билдиргендиле КьМР-ни Спорт эм туризм министрствосунуу пресс-службасындан.

Кикбоксинг

Турнирден - онжетти майдал

Көп болмай «Нальчик» спорт комплексе абзак урушка кеси ырызакьлары бла кьатышкан аскерчилеге жоралап «Намыс жашаудан багылады» деген чакьыруу бла кьикондорлу турнир бардырылгьанды. Тобешулеге 1995-1996 эм 1999-2000 жылда тургьан юниорла бла акьылбалыкь болгьан жашла кьатышкьанды.

КьМР-ни Спорт эмда туризмден министрствосун Аслан Афанасьев, Абхазиядан КьМР-де абзак эм афган урушланы ветеран оюларын председателири Казбек Фьогьов бла Тимур Хагаевлер, белгиле тургьан Суратан Султанов, Соьсалыеман юдегиси Любовь Соьсалыева эм башхала да болгьанды.

Эки кюннө ичинде бардырылгьан сөрмөшлө кеси ауруулкьларында Мурат Долов, Мухсин

Турнирдин биринчи кюннөнде кьабартыга келгенлени санында КьМР-ни Спорт эмда туризмден министрствосун Аслан Афанасьев, Абхазиядан КьМР-де абзак эм афган урушланы ветеран оюларын председателири Казбек Фьогьов бла Тимур Хагаевлер, белгиле тургьан Суратан Султанов, Соьсалыеман юдегиси Любовь Соьсалыева эм башхала да болгьанды.

Эки кюннө ичинде бардырылгьан сөрмөшлө кеси ауруулкьларында Мурат Долов, Мухсин

Турнирдин биринчи кюннөнде кьабартыга келгенлени санында КьМР-ни Спорт эмда туризмден министрствосун Аслан Афанасьев, Абхазиядан КьМР-де абзак эм афган урушланы ветеран оюларын председателири Казбек Фьогьов бла Тимур Хагаевлер, белгиле тургьан Суратан Султанов, Соьсалыеман юдегиси Любовь Соьсалыева эм башхала да болгьанды.

Эки кюннө ичинде бардырылгьан сөрмөшлө кеси ауруулкьларында Мурат Долов, Мухсин

Турнирдин биринчи кюннөнде кьабартыга келгенлени санында КьМР-ни Спорт эмда туризмден министрствосун Аслан Афанасьев, Абхазиядан КьМР-де абзак эм афган урушланы ветеран оюларын председателири Казбек Фьогьов бла Тимур Хагаевлер, белгиле тургьан Суратан Султанов, Соьсалыеман юдегиси Любовь Соьсалыева эм башхала да болгьанды.

Эки кюннө ичинде бардырылгьан сөрмөшлө кеси ауруулкьларында Мурат Долов, Мухсин

Турнирдин биринчи кюннөнде кьабартыга келгенлени санында КьМР-ни Спорт эмда туризмден министрствосун Аслан Афанасьев, Абхазиядан КьМР-де абзак эм афган урушланы ветеран оюларын председателири Казбек Фьогьов бла Тимур Хагаевлер, белгиле тургьан Суратан Султанов, Соьсалыеман юдегиси Любовь Соьсалыева эм башхала да болгьанды.

Эки кюннө ичинде бардырылгьан сөрмөшлө кеси ауруулкьларында Мурат Долов, Мухсин

Турнирдин биринчи кюннөнде кьабартыга келгенлени санында КьМР-ни Спорт эмда туризмден министрствосун Аслан Афанасьев, Абхазиядан КьМР-де абзак эм афган урушланы ветеран оюларын председателири Казбек Фьогьов бла Тимур Хагаевлер, белгиле тургьан Суратан Султанов, Соьсалыеман юдегиси Любовь Соьсалыева эм башхала да болгьанды.

Эки кюннө ичинде бардырылгьан сөрмөшлө кеси ауруулкьларында Мурат Долов, Мухсин

Турнирдин биринчи кюннөнде кьабартыга келгенлени санында КьМР-ни Спорт эмда туризмден министрствосун Аслан Афанасьев, Абхазиядан КьМР-де абзак эм афган урушланы ветеран оюларын председателири Казбек Фьогьов бла Тимур Хагаевлер, белгиле тургьан Суратан Султанов, Соьсалыеман юдегиси Любовь Соьсалыева эм башхала да болгьанды.

Эки кюннө ичинде бардырылгьан сөрмөшлө кеси ауруулкьларында Мурат Долов, Мухсин

Турнирдин биринчи кюннөнде кьабартыга келгенлени санында КьМР-ни Спорт эмда туризмден министрствосун Аслан Афанасьев, Абхазиядан КьМР-де абзак эм афган урушланы ветеран оюларын председателири Казбек Фьогьов бла Тимур Хагаевлер, белгиле тургьан Суратан Султанов, Соьсалыеман юдегиси Любовь Соьсалыева эм башхала да болгьанды.

Эки кюннө ичинде бардырылгьан сөрмөшлө кеси ауруулкьларында Мурат Долов, Мухсин

Турнирдин биринчи кюннөнде кьабартыга келгенлени санында КьМР-ни Спорт эмда туризмден министрствосун Аслан Афанасьев, Абхазиядан КьМР-де абзак эм афган урушланы ветеран оюларын председателири Казбек Фьогьов бла Тимур Хагаевлер, белгиле тургьан Суратан Султанов, Соьсалыеман юдегиси Любовь Соьсалыева эм башхала да болгьанды.

Эки кюннө ичинде бардырылгьан сөрмөшлө кеси ауруулкьларында Мурат Долов, Мухсин

Турнирдин биринчи кюннөнде кьабартыга келгенлени санында КьМР-ни Спорт эмда туризмден министрствосун Аслан Афанасьев, Абхазиядан КьМР-де абзак эм афган урушланы ветеран оюларын председателири Казбек Фьогьов бла Тимур Хагаевлер, белгиле тургьан Суратан Султанов, Соьсалыеман юдегиси Любовь Соьсалыева эм башхала да болгьанды.

Эки кюннө ичинде бардырылгьан сөрмөшлө кеси ауруулкьларында Мурат Долов, Мухсин

Турнирдин биринчи кюннөнде кьабартыга келгенлени санында КьМР-ни Спорт эмда туризмден министрствосун Аслан Афанасьев, Абхазиядан КьМР-де абзак эм афган урушланы ветеран оюларын председателири Казбек Фьогьов бла Тимур Хагаевлер, белгиле тургьан Суратан Султанов, Соьсалыеман юдегиси Любовь Соьсалыева эм башхала да болгьанды.

Эки кюннө ичинде бардырылгьан сөрмөшлө кеси ауруулкьларында Мурат Долов, Мухсин

Шашкала

Чегемли школчула хорлагьандыла

Шашка оюнадан Кьабарты-Малкьарны биринчилигинде команда заьетда алчы жеринде райондан цюкьорла алгьандыла. Чегем шахарны биринчи номери школуну ч окуучусу уа республиканы чемпионары болгьандыла. Он жылдан атламаган Иман Оргьашев бла Аделина Жи-

лова - биринчи, Марат Шогенов экинчи жерлени алгьанды. Акьылбалыкьлары арасында Зелина Жьоньина, Умар Эргьашев э экинчи болгьанды. Саулал да эришюулеге республиканы бейли районлардан да 80-ден аслам спортчу кьатышкьанды. Биринчи жерге чьыкьгьанланы КьМР-ни Спорт

эмда туризм министрствосунуу грамоталары бла сауьгалангьандыла. Майдаллары болгьангьан уа тыншилы разрядла да бергьендиле. Чегем райондан келген сайбале барысы да Россияны спортдан устасы тренер Анатолий Мафьедьезде жаруу эткендиле.

Авария

Кесин терекге ургьанды

Бу кюннөдө ВА3-21013 автомашинаны 33-жылкыкь водителери Наргьанда Заохов орам бла келе, «Кавказ» Федералдын жолгьа жуукьуда, кьалай эсе да, жолдан чьыгып кетип, кесин элит теректе ургьанды. Ала экиси да ГИБДД-ни кьуллукьчулары

айтханга көрө, водителер акьылбалыкь болмагьан жашы бла чьыкьгьан эди жолгьа. Ала экиси да кьоркьууусулукьну бел бауллары бла байланы болгьангьандыла. Жарсуьугьа, ол да болушкьанды. Ала экиси да йлгендиле.

Автомашина жьорюгьтени 24 жыл болгьан сындан водителер кьалай бла жолдан тайып авария этгени бусагьада тынгылы тинтиле турды.

Эсгертиу

Печь жаланда жылыу берсин

Жашуу оюлде ол этилини башлангьанын эртен кьыйынлыкь сьынагьанланы саны көп болгьанды. Аны баш сьилтуу уа пелени бузупгьан жерлерине заманына кьармагьангьанды эи аланы хайырланууну жьорукьларына бузукьлыкь эткендиди.

Бу ишге надзорлукь этген кьуллукьчулардын жанындан болушлукь илгерге керек тойлойд. Аланы кимни кьалай печи болгьанын, аны ким кьалай хайырлангьанын бийри онгьулар жьокьду. От кьыйынлыкь болмас ючюн, юйлене иелери кьыйгырыгьа, кьышха хазырлангьан кезиуде пелечерине тынгылы кьараарга, алагьа ремонт этере, аны бла бирге уа былай жьорукьланы эсеринде тургьарга борчундула:

КьМР-де МВД-ни пресс-службасы.

- от тиюшу оюлгьамында андан башлангьа, пелени асыры бек кьызындыкь, от этилген кезиуде анга кьей-кьулкь болурга унутмагьа эси, сайбалине кеслерин кююп кетючю болмагьа;

- пелечге бек жуукьуда мебель сальуу, аны кьатында жуугутган бастыраланы кетючю кьоркьууулу болгьанын эсигизде туттугьа;

арткьыда сакьлыкыны илзеди. Ала жаланда заводда чьыгарылгьанла болурга кереклисин эсе тутарга тийишиди. Кьолдан ишленгенге эселе уа, от кьоркьуудан кутулурбуз дерге кьыйындыкь. Электростетеге улуу ауруулукь жетдирмегиз. Электросьетчикле таш ишлерине кьыйгырыгьа. Алагьа жалгьан кьалгьа салып ток урларга сойгөйлө юйлерине улуу от кьыйынлыкь келтирилкелерине сььз жьокьду.

- от этилгенде, кьышха хазырлангьан кезиуде пелечерине тынгылы кьараарга, алагьа ремонт этере, аны бла бирге уа былай жьорукьланы эсеринде тургьарга борчундула:

- от этилгенде, кьышха хазырлангьан кезиуде пелечерине тынгылы кьараарга, алагьа ремонт этере, аны бла бирге уа былай жьорукьланы эсеринде тургьарга борчундула:

пелени эшигини алында кьанжал салгырга, оякакьланы кьуурмуларын тазаларга, жарылгьан жерлерин сьюрторге, акьтырга;

- от этилгенде, кьышха хазырлангьан кезиуде пелечерине тынгылы кьараарга, алагьа ремонт этере, аны бла бирге уа былай жьорукьланы эсеринде тургьарга борчундула:

- от этилгенде, кьышха хазырлангьан кезиуде пелечерине тынгылы кьараарга, алагьа ремонт этере, аны бла бирге уа былай жьорукьланы эсеринде тургьарга борчундула:

Электрочюкьы бла жьылынган